

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 312

van **CATHY COUDYSER**

datum: 18 september 2015

aan **SVEN GATZ**

VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Investerings CultuurInvest - Stand van zaken

Sinds november 2006 is CultuurInvest operationeel onder de vleugels van PMV (ParticipatieMaatschappij Vlaanderen). CultuurInvest financiert de cultuurcreatieve industrie. Bedrijven in de audiovisuele sector, de beeldende kunsten, design, gaming, gedrukte media, mode, muziek, nieuwe media, podiumkunsten, erfgoed, architectuur, reclame en communicatie komen in aanmerking. CultuurInvest financiert cultuurproducten en cultuurdiensten met een marktpotentieel.

De investeringen van CultuurInvest gebeuren met twee soorten producten, namelijk met leningen en met kapitaal. Bij leningen gaat het om achtergestelde leningen tot 300.000 euro, met een langetermijnkarakter, van vijf tot zeven jaar. Als CultuurInvest kapitaal investeert, wordt CultuurInvest mee aandeelhouder in de onderneming. Hier spreekt men van kapitaalparticipaties tussen 100.000 euro en 500.000 euro. Wanneer CultuurInvest kapitaal investeert, dan dient er wel een private aandeelhouder naast te staan.

De beleidsnota Cultuur 2014-2018 vermeldt over CultuurInvest het volgende: "Ik wil de werking en impact van CultuurInvest, als investeringsfonds voor de culturele en creatieve industrieën, actualiseren om dit instrument meer af te stemmen op de noden van de culturele sector."

1. Kan de minister voor de periode 2011-2016 een jaarlijks overzicht geven van het aantal ingediende projecten bij CultuurInvest?
2. Kan de minister voor de periode 2011-2016 een jaarlijks overzicht geven van het aantal geclosede investeringsdossiers, het aantal nieuwe ondernemingen (waarin geïnvesteerd werd), het totaalbedrag aan commitments evenals een opsplitsing tussen kapitaalparticipatie en lening?
3. Graag voor de periode 2011-2015 een jaarlijks overzicht van de verhouding tussen de twee investeringsmogelijkheden, leningen en kapitaalparticipaties, van CultuurInvest. Hoe beoordeelt de minister de verhouding tussen beide investeringsmogelijkheden?
4. Kan de minister voor de periode 2011-2016 de investeringsdossiers van CultuurInvest opsplitsen per in aanmerking komende culturele deelsector (audiovisuele sector, de beeldende kunsten, design, gaming, gedrukte media, mode, muziek, nieuwe media, podiumkunsten, erfgoed, architectuur, reclame en

communicatie)? Graag een opsplitsing op basis van het aantal geclosede investeringsdossiers en de commitments.

5. Hoe zijn, voor de periode 2011-2015, de investeringen verdeeld over de verschillende provincies? Hoe beoordelen de ministers deze cijfers?
6. De minister van Cultuur kondigde aan dat hij de werking en impact van CultuurInvest wenste te actualiseren.

Op welke manier zal de minister hier te werk gaan? Heeft de minister hierin reeds stappen ondernomen? Wat zijn de noden van de culturele sector waarnaar de minister verwees in zijn beleidsnota? Binnen welke termijn verwacht de minister dat hij bijsturingen kan doorvoeren?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Philippe Muyters (789), Sven Gatz (312).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 312 van 18 september 2015

van **CATHY COUDYSER**

1. Tabel met de evolutie van de dealflow (aangemelde dossiers) van CultuurInvest voor de jaren 2011-2014. CultuurInvest rapporteert steeds over volledig afgesloten jaren.

	2011	2012	2013	2014
Dealflow (aanmeldingen)	109	117	123	96

2. Tabel met de evolutie van het aantal geclosede investeringsdossiers, het aantal nieuwe ondernemingen en de gecommiteerde bedragen voor de jaren 2011 t.e.m. 2014. Voor de gecommiteerde bedragen wordt het totaal commitment weergegeven, alsook het aandeel kapitaal en lening. CultuurInvest rapporteert steeds over volledig afgesloten jaren.

	2011	2012	2013	2014
Closings	6	9	3	7
Nieuwe ondernemingen	5	5	1	5
Commitments (miljoen euro)	0,990	1,408	0,439	1,484
kapitaal	0,015	0,576	0,07	0,758
lening	0,975	0,832	0,369	0,725

3. Tabel met de evolutie van het aantal closings, het aantal nieuwe investeringen en de totale commitments voor de jaren 2011 t.e.m. 2014, met telkens een uitsplitsing tussen kapitaal en lening. CultuurInvest rapporteert steeds over volledig afgesloten jaren.

	2011	2012	2013	2014
Closings	6	9	3	7
kapitaal		3	1	3
lening	4	6	2	4
lening+kapitaal	2			
Nieuwe ondernemingen	5	5	1	5
kapitaal		1		2
lening	3	4	1	3
lening+kapitaal	2			
Commitments (miljoen euro)	0,990	1,408	0,439	1,483
kapitaal	0,015	0,576	0,07	0,758
lening	0,975	0,832	0,369	0,725

Het businessplan van CultuurInvest ging bij de start uit van een groter aandeel kapitaalparticipaties (50% van de commitments in bedrag) dan de reële situatie uitwijst. Kapitaalparticipaties met potentieel hoge meerwaarden zijn noodzakelijk voor een risicokapitaalfonds aangezien enkel via hoge meerwaarden uit de verkoop van participaties een rendement op fondsniveau kan gerealiseerd worden.

Vandaag blijken kapitaalparticipaties slechts 30% van de gecommitteerde bedragen te vormen en is CultuurInvest geëvolueerd naar een leningmodel. Daar zijn verschillende redenen voor die eigen zijn aan investeren in de Culturele en Creatieve Sectoren:

- de te beperkte groeicurve van bedrijven in de Culturele Creatieve Sectoren (CCS) waardoor de gebruikelijke verwachte risicokapitaalrendementen niet kunnen worden gerealiseerd;
- het te beperkte exitpotentieel in een markt waarin relatief weinig overnames plaatsvinden;
- het gebrek aan co-financiers om mee te stappen in het kapitaal.

Het is positief dat CultuurInvest bedrijven in de sector op een vlotte manier kan financieren met (achtergestelde) leningen ook al is de realiteit anders dan ingeschat bij de oprichting. Daarnaast zullen naast de reguliere investeringen in de sector goed geselecteerde kapitaalparticipaties met hoge rendementsverwachtingen nodig blijven, evenals leningen aan grotere stabiele bedrijven, om het rollend karakter van het fonds te vrijwaren en het risicoprofiel van de portefeuille op een aanvaardbaar niveau te houden.

4. Tabel met de evolutie van de geclosede dossiers en de commitments per subsector voor de jaren 2011 t.e.m. 2014. CultuurInvest rapporteert steeds over volledig afgesloten jaren.

Closings	2011	2012	2013	2014
architectuur				
audiovisueel	1	4	1	2
beeldende kunsten				
design				
erfgoed	1	1		
gaming	1			1
gedrukte media		1		
mode		1		1
muziek			1	2
nieuwe media	1			1
podiumkunsten	2	1	1	
reclame & communicatie		1		
TOTAAL	6	9	3	7
Commitments	2011	2012	2013	2014
architectuur				
audiovisueel	0,11	0,42	0,07	0,33
beeldende kunsten				
design				
erfgoed	0,08	0,13		
gaming	0,31			0,3
gedrukte media		0,11		
mode		0,05		0,18
muziek			0,35	0,60
nieuwe media	0,20			0,08
podiumkunsten	0,30	0,20	0,02	
reclame & communicatie		0,50		
TOTAAL	0,990	1,408	0,439	1,483

5. Tabel met de evolutie weergegeven van de geclosede dossiers per provincie voor de jaren 2011 t.e.m. 2014. CultuurInvest rapporteert steeds over volledig afgesloten jaren.

Closings / provincie	2011	2012	2013	2014
Antwerpen	3	5		4
Brussels Hoofdstedelijk Gewest			1	1
Limburg		1	1	1
Oost-Vlaanderen	2	2	1	1
Vlaams-Brabant		1		
West-Vlaanderen	1			
TOTAAL	6	9	3	7

De creatieve industrie concentreert zich voornamelijk in de grote steden zoals Antwerpen, Gent en Brussel, met Antwerpen als koploper. Die sterk uitgebouwde creatieve scene in creatieve steden maakt ook dat nieuwe bedrijven zich daar gemakkelijker vestigen en voor een kruisbestuiving zorgen, vaak gestimuleerd door lokale incubatoren en specifieke (beleids)ondersteuning vanuit die steden. Antwerpen en Gent staan daar het verst is, maar ook bijvoorbeeld Genk en Leuven zijn actief binnen de CCS.

6. De evaluatie van CultuurInvest werd opgestart en is momenteel nog lopende. Enerzijds bestaat de evaluatie uit een reeds opgeleverde zelfevaluatie van CultuurInvest. Anderzijds voert IDEA consult een onderzoek uit naar de impact van CultuurInvest en maakt het daarbij een benchmark van de resultaten t.o.v. andere Europese financieringsinitiatieven binnen de CCS.

Er zijn in de sector noden voor kleinere financieringsbedragen, die flexibel worden toegekend en aan gunstigere voorwaarden. Er moet iets worden gedaan aan de huidige perceptie van dure leningen en het lange proces, we zullen met CultuurInvest bekijken hoe dat kan worden aangepast.

De investeringsbasis van CultuurInvest dient in stand te worden gehouden zodat het fonds niet uitdooft. In de specifieke markt van de CCS is dat een grote uitdaging. CultuurInvest moet daarvoor proactief grotere stabiele bedrijven aantrekken met een lager risicoprofiel en actief zoeken naar vernieuwende ventures die een optie bieden op veel hogere rendementen die in verhouding staan tot het risico.

Er is in de sector ook een grote nood op het vlak van de zakelijke begeleiding van cultuurondernemers. Vele goede ideeën raken niet uitgewerkt tot een businessplan. Er is nood aan een verdere ondersteuning op dat vlak, hierbij kijken we naar de rol die FDC in de toekomst kan spelen om deze ondernemers toe te leiden naar de instrumenten die via het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen in de markt gezet worden.

Zodra het onderzoek van IDEA consult is afgerond, zal de minister van Cultuur met alle partijen rond de tafel zitten om de werking van CultuurInvest te actualiseren met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst vanaf 2016. De actualisering van CultuurInvest zal ook meegenomen worden in het witboek aanvullende financiering dat de minister van Cultuur in het voorjaar zal opstellen.